

OBSERVATORI empresarial

CEPTA

CONFEDERACIÓ EMPRESARIAL
DE LA PROVÍNCIA DE TARRAGONA

DESEMBRE 2011 • **núm. 96**

L'EVOLUCIÓ DEL PREU DE L'AIGUA I LES EMPRESES

Introducció

El preu de l'aigua és un aspecte que condiona, de forma cada cop més perceptible, el desenvolupament de determinades activitats empresarials, atès que la factura resultant de la seva aplicació, ha anat incrementant el seu pes dins del compte d'exploració.

La tendència dels preus de l'aigua des d'una perspectiva global ha estat, en els darrers anys, clarament alçista, tot derivada de l'aplicació de la Directiva Marc de l'Aigua (DMA), que introdueix el concepte de sostenibilitat econòmica i financera, és a dir, el derivat de la necessitat de procedir a la recuperació i a la internalització dels costos relacionats amb el cicle integral de l'aigua, incloent-hi els ambientals i els del propi recurs: cost d'oportunitat i d'existència.

Així, i d'acord amb la directiva de referència, el cost de l'aigua ha d'incorporar els derivats dels serveis relacionats amb l'ús i el manteniment del bon estat dels ecosistemes associats (perspectiva mediambiental).

En definitiva, el preu de l'aigua ha d'incorporar de forma progressiva tots els costos que suposa disposar-ne, i que van des de la captació, el transport, la potabilització, la distribució en baixa (abastament al consumidor final, ja sigui domèstic o que realitzi una determinada activitat econòmica), el sanejament, l'abocament i el manteniment de la xarxa. Esmentat d'altra manera, el preu de l'aigua ha cobrir tots els costos de les diferents etapes que componen el cicle integral de l'aigua, tant en alta (captació, transport i posada a disposició dels serveis d'abastament) com en baixa i, addicionalment, prendre en consideració les eventuais repercussions mediambientals derivades de la seva gestió.

Cal tenir en compte que, en la configuració del preu de l'aigua, el component principal és la cobertura de la infraestructura física necessària per a la seva gestió eficient, i que possibilita l'accés efectiu al servei, en condicions assumibles en matèria de qualitat, és a dir, els costos de tipus fix són substancialment més rellevants que el del propi recurs (aigua)

Aquest fet ve motivat per les elevades inversions necessàries, que obliguen a manllevar recursos, tot generant importants necessitats en matèria d'amortització, manteniment i despesa financera.

En aquest sentit, cal palesar que els costos fixos de les empreses d'abastament d'aigua i sanejament, superen el 85% del total, la qual cosa demostra el pes de les infraes-

tructures i de les instal·lacions complexes i especialitzades en la formació dels preus.

Per totes aquestes raons, els costos relacionats amb la tarifació de l'aigua suporten una pressió creixent, doncs el perímetre que conforma l'abast del cicle integral de l'aigua, és cada cop més ampli i complex.

Els estàndards requerits i que afecten a les diverses etapes del cicle, i que incideixen en aspectes tant rellevants com el rendiment de les xarxes, els paràmetres de potabilització, els de depuració i abocament, etc., també estan afectant significativament a la formació del preu de l'aigua.

El teixit empresarial, per la via de la tarifació dels consums industrials i comercials, és un dels elements fonamentals per contribuir a la sostenibilitat econòmica i financera del cicle integral de l'aigua, juntament amb les economies domèstiques.

Des de el punt de vista empresarial val a dir, que es segueix mantenint una dinàmica de conformació de preus que beneficia, en qualsevol cas, a determinades activitats econòmiques, com és el cas de l'agricultura, que gaudeix d'un preu per m³ comparativament més econòmic, mentre que la indústria, el comerç i l'activitat domèstica, suporten el gruix dels costos del sistema.

Finalment, cal palesar que el nivell general de preus de l'aigua és divers, ja que presenta substancials diferències, no tan sols entre països i comunitats autònomes, si no entre els mateixos municipis d'un determinat àmbit territorial.

Des de fa uns vint anys, s'ha fet un esforç, sobre tot a Catalunya, per aconseguir que el preu de l'aigua reculli acuradament una part cada cop més significativa dels costos exis-

tents, i relacionats amb el seu cicle integral, i que la professionalització en la gestió dels operadors, independentment del model emprat, ha possibilitat que aquesta fita es vagi aconseguint d'una forma prou significativa.

En aquest sentit, la creació de l'Agència Catalana de l'Aigua a l'any 2000, com autoritat hidràulica a Catalunya, assumint les competències de la Junta d'Aigües i de la Junta de Sanejament, i inspirant-se en els principis recollits a la directiva Marc de l'Aigua, ha estat un pas important, però que no s'ha vist acompanyat per l'adequada provisió de recursos financers per part de l'administració autonòmica: Generalitat de Catalunya, en un context on s'han endegat actuacions, molts cops necessàries, però mancades de finançament suficient.

La formació dels preus de l'aigua a Catalunya

La formació dels preus a Catalunya respon als següents paràmetres:

- La diversitat tarifària, tant pel que fa al sanejament com a l'abastament en baixa, segueix sent una característica gairebé indiscutible en el sector, tot i que s'han anat incorporant principis d'estandardització i homogeneïtzació.

Així, i pel que fa a l'abastament, cal destacar:

- Introducció de tarifes dissenyades per cobrir el cost del servei en baixa: adducció (injecció d'aigua al sistema), potabilització i distribució.
- Incorporació de criteris de progressivitat a la tarifa, a fi i efecte de dissuadir els consums elevats, tot penalitzant-los des del punt de vista econòmic: establiment de

blocs per trams de consum, amb un preu en cada tram més alt.

- Establiment, segons els casos, de fixos o consums mínims, per donar una cobertura efectiva al cost del sistema.
- En sanejament en baixa, en canvi, incorpora un major nivell de dispersió tarifària, tota vegada existeix una apreciable indefinició en la modalitat jurídica que ho empara. En aquest sentit, són encara minoria els municipis que han establert sistemes tarifaris similars a l'abastament, i són molts els que disposen de taxes amb tarifes definides en funció d'estudis econòmics poc acurats i per tan amb un comportament tarifari clarament inercial.

Per tant, i pel que fa al sanejament, resta un important esforç d'adaptació a una realitat en matèria de costos, molt més complexa dels actualment aplicats.

- Les etapes corresponents al cicle integral de l'aigua que corresponen a la seva gestió en alta, són cobertes mitjançant el tribut que percep l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), anomenat Cànon de l'Aigua, i que està regulat pel Decret Legislatiu 3/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya:

- Article 69, per a usos domèstics.
- Articles 70, 71 i 72, per a usos industrials i assimilables, agrícoles i ramaders.

1) El cànon de l'aigua per a usos domèstics, i que també afecta a petits negocis no susceptibles d'ésser englobats a la categoria següent, presenta un nivell de tributació progressiu: per blocs o trams, en funció del consum, i resta configurat d'acord amb la

següent taula:

Trams	Tipus fins al 30 de setembre de 2011	Trams mensuals fins al 30 de setembre de 2011	Tipus a partir de l'1 d'octubre de 2011	Trams mensuals des de l'1 d'octubre de 2011
Primer tram	0,4179€/m ³ x 1	Fins a 10 m ³	0,4339€/m ³ x 1	Fins a 9 m ³
Segon tram	0,4427€/m ³ x 2	D'11 m ³ a 18 m ³	0,4596€/m ³ x 2	D'10 m ³ a 15 m ³
Tercer tram	0,4427€/m ³ x 5	Més de 18 m ³	0,4596€/m ³ x 5	Més de 15 m ³

Font: Agència Catalana de l'Aigua.

2) El cànon de l'aigua per a usos industrials i assimilables, agrícoles i ramaders, abasta també a les activitats comercials, i es conforma d'acord amb un tipus de gravamen general i un altre d'específic, per metre cúbic d'aigua consumida, que multiplica a la base imposable:

Cànon de l'aigua = Base Imposable x Tipus de gravamen (general + específic)

El tipus de gravamen específic resta condicionat per tot un seguit de paràmetres, que se'n deriven de la Declaració d'Us i de la Contaminació de l'Aigua (DUCA), que formula cada contribuent / consumidor, i que tenen a veure amb qüestions tècniques de tipus mediambiental, d'acord amb la següent fórmula:

$$P = \lfloor i (C_i \times P_{ui} \times C_{pi} \times K_{si} \times K_{di}) \times K_a \times F \rfloor \times K_r$$

On, d'acord amb la normativa legal vigent:

“P: és el preu.

C: és la concentració de cada un dels paràmetres de contaminació establerts.

P_u: és el preu unitari per a cada un dels paràmetres de contaminació establerts.

C_p: és el coeficient punta de cada paràmetre; expressa la relació que hi ha entre el valor de concentració

de la contaminació mitjana i els valors de concentració de contaminació màxima, obtinguts a partir de la declaració de càrrega contaminant presentada per la persona interessada o bé a partir del mesurament fet per l'Administració; s'entén per valors de concentració de contaminació màxima la mitjana dels que superen els valors mitjans. Aquest coeficient punta s'aplica a cadascun dels valors dels paràmetres de contaminació, d'acord amb el que estableix l'annex 4.

K_s: és el coeficient de salinitat; els abocaments fets en aigües superficials continentals amb cabals superiors a 100 metres cúbics per segon en èpoques d'estiatge resten afectats d'un coeficient de salinitat per al paràmetre de les sals solubles equivalent a 0,2.

K_d: és el coeficient de dilució, aplicable als abocaments a mar efectuats mitjançant instal·lacions de sanejament privades, atenent els diferents paràmetres de contaminació específicats per l'apartat 1 d'aquest article:

Paràmetre. Coeficient de dilució

Sals solubles: 0.

Nitrogen: 0.

Fòsfor: 0.

Matèries inhibidores: 1.

Resta de paràmetres: coeficient de dilució resultant de l'aplicació dels

barems que s'indiquen en l'annex 5.

Ka: és el coeficient d'abocament a sistema; en relació amb abocaments efectuats a xarxes de clavegueram, col·lectors generals i emissaris públics corresponents a sistemes públics de sanejament, el tipus de gravamen específic determinat en funció de la càrrega contaminant abocada resta afectat pels coeficients següents:

Coeficient 1,5, sempre que aquest tipus sigui inferior al previst, amb caràcter general, per als usos industrials. El tipus resultant no pot superar el previst per als usos industrials generals establerts pel primer paràgraf de l'article 72.1.

Coeficient 1,25, sempre que el tipus de gravamen específic individualitzat sigui superior al que està previst amb caràcter general per als usos industrials.

F: és el coeficient de fertirrigació; el consum amb destinació final a la reutilització pròpia, amb finalitats agrícoles, d'aigües residuals amb alts continguts de matèria orgànica i nutrients, en les condicions que autoritzi l'Agència Catalana de l'Aigua, gaudeix d'un coeficient reductor (F) del tipus específic, individualitzat en funció de la càrrega contaminant de 0,75.

Kr: és el coeficient corrector de volum que expressa la relació entre el volum d'aigua abocat i el volum d'aigua de subministrament; per poder aplicar aquest coeficient, cal que l'establiment disposi de les instal·lacions i dels aparells descrits per l'annex 3; també es pot determinar aquest coeficient per estimació indirecta, acceptant la declaració del coeficient corrector de volum basada en dades i justificacions tècniques aportades pel subjecte passiu, que han de ser valorades adequadament per l'Administració."

Tot plegat fa que la factura d'abastament d'aigua i sanejament que satisfà l'empresa, es componi de l'addició de tres conceptes bàsics:

- Preu de l'abastament d'aigua en baixa: tarifa o taxa municipal, percebuda pel gestor del servei, tot tenint en compte que es tracta d'una competència municipal; article 25.2.1 de la Ley de Bases de Régimen Local.
- Preu del sanejament (clavegueram) en baixa: tarifa o taxa municipal, percebuda pel gestor del servei o, eventualment, pel propi ajuntament, tot tenint en compte que es tracta d'una competència municipal; article 25.2.1 de la Ley de Bases de Régimen Local.
- Cànon de l'aigua: cobertura dels costos generals d'abastament i de sanejament en alta, per part de l'autoritat hidràulica de Catalunya: l'Agència de Catalana de l'Aigua.

Finalment, cal tenir en compte que, tots aquests conceptes resten gravats per l'Impost sobre el Valor Afegit (IVA). El tipus aplicat és el 8%: article 91.4 de la Ley 37/1992, de 28 de diciembre, del Impuesto sobre el Valor Añadido.

S'ha conformat doncs, un mecanisme de formació de preus cada cop més rigorós i, com a resultat directe, tot tenint en compte l'ampliació permanent del perímetre de conceptes que afecten a la conformació del preu de l'aigua, amb l'existència d'una clara tendència alcista, que ha impulsat els preus de l'aigua que satisfà el consumidor final molt per sobre de l'aplicació estricta de l'índex de preus al consum (IPC)

Així, la pressió a l'alça que suporta la tarifa d'abastament i / o de sanejament, ve justificada, no només pels increments de la tributació, ja esmentats, si no per l'augment dels costos d'explotació, derivats de ma-

jors exigències mediambientals o per l'assoliment d'estàndards cada cop més exigents.

En aquest sentit cal esmentar:

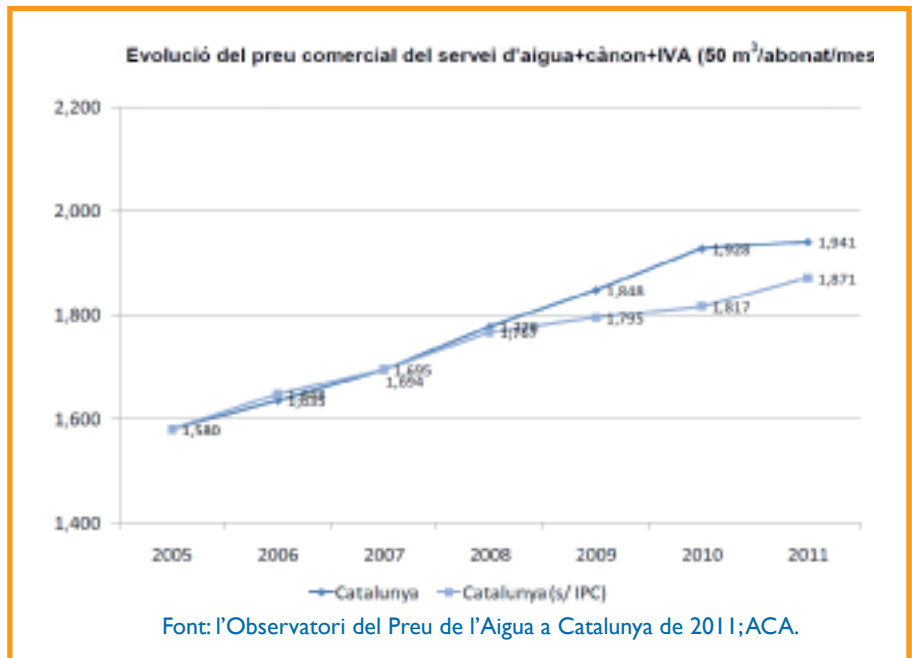
- L'ampliació i major preparació dels equips de gestió del cicle integral de l'aigua, sobre tot dels operadors en baixa.
- El fort increment del preu de l'energia elèctrica, que intervé en gairebé totes les etapes del cicle integral de l'aigua.
- L'assumpció de costos indirectes, sobre tot d'aquells ens locals que encara mantenen internalitzat el servei, en el marc d'un procés de clara "empresarialització" de la gestió del cicle integral de l'aigua.
- L'ampliació i major sofisticació de les infraestructures destinades a la potabilització i al sanejament.
- La dotació, a determinats sistemes de sanejament i de tractament d'aigües pluvials amb un nivell de madures més elevat, d'infraestructures que possibiliten un millor tractament dels abocaments, amb la localització de dipòsits de laminació o anti descàrrega del sistema unitari (ant DSU), tenint en compte que el seu cost s'ha de repercutir.
- La instrumentació de sistemes de meritament de cànon o de pagament de dividends, com a fórmules més emprades, per part de les empreses d'abastament i sanejament d'aigua, sota l'emparedament de cessions d'infraestructures o d'altres actius però que, des del punt de vista econòmic, possibiliten que la gestió del cicle integral aportï recursos a les administracions locals.
- L'existència d'altres figures tributàries, sota la fórmula de cànon, que afecten bàsicament a aspectes

puntuals de la captació i transport d'aigua, com poden ser els satisfets a comunitats de regants o sistemes d'embassament, i que resten específicament dissenyats per a cobrir els costos de determinades infraestructures, al marge del cànon de l'aigua, i que, a la vegada, contribueixen a la creació d'una certa dispersió normativa, i a la conformació diferenciada de costos d'explotació, segons els àmbits territorials.

En aquest sentit, el comportament dels preus de l'aigua, tant per usos comercials com industrials, d'acord amb les dades disponibles de l'Observatori del Preu de l'Aigua a Catalunya de 2011, s'ha comportant molt per sobre del que se'n derivaria de l'aplicació estricta de l'IPC:

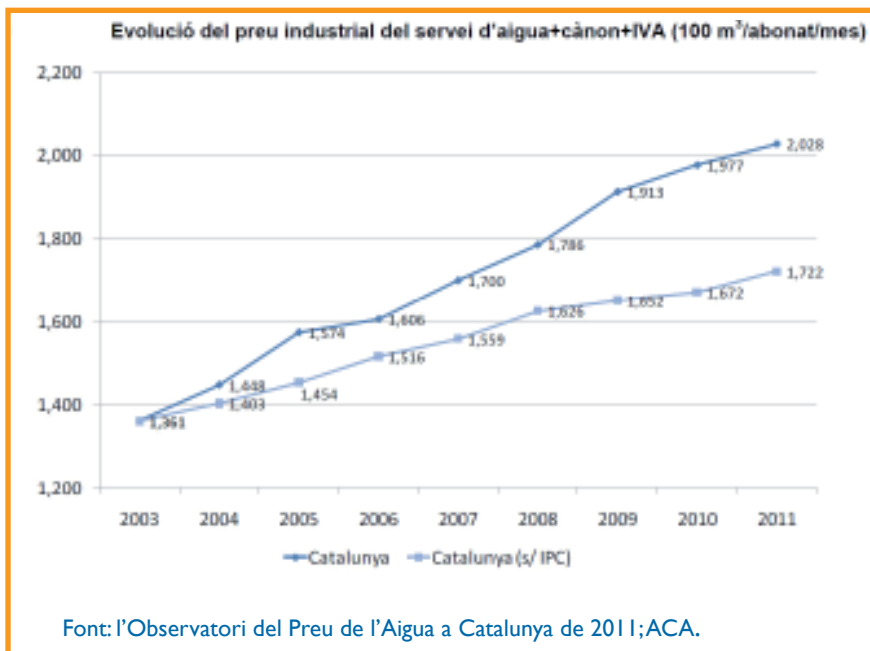
equivalen a un increment diferencial del 2003 al 2011 del 84,77%.

El comportament dels preus relacionats amb els usos comercials

també ha estat marcadament alcista, tal i com es posa de manifest a la gràfica que s'adjunta, tot i que amb una dinàmica substancialment més continguda.

Així, el preu mitjà per metre cúbic, per usos comercials, i prenent com a referència un consum de 50 m³ per abonat i mes, ha crescut, en el període que va entre 2005 i 2011, un 22,85%, mentre que si hagués aplicat estrictament l'augment de

Com es pot apreciar, tot analitzant els gràfics adjunts, el preu mitjà per metre cúbic, per usos industrials, i prenent com a referència un consum de 100 m³ per abonat i mes, ha crescut, en el període que va entre 2003 i 2011, un 49%, mentre que si hagués aplicat estrictament l'augment de l'IPC, aquest hagués estat equivalent al 26,52%, és a dir: 22,5 punts de diferència que

l'IPC, aquest hagués estat equivalent al 18,41%, és a dir: 4,4 punts de diferència que equival a un increment diferencial del 2003 al 2011 del 23,9%.

Aquest augment de preus ha afectat al nivell de competitivitat de les empreses de tipus comercials i industrials localitzades a Catalunya.

El fet diferencial al Camp de Tarragona: el paper del Consorci d'Aigües de Tarragona

Les empreses localitzades al Camp de Tarragona presenten un important fet diferencial en relació a la resta de Catalunya, com és l'existència del Consorci d'Aigües de Tarragona (CAT) que, captant aigua del riu Ebre, la transporta a les comarques septentrionals de la demarcació,

posant-la a disposició dels serveis d'abastament d'aquest àmbit territorial.

Per aquesta raó, els esmenats serveis d'abastament han de satisfer els costos derivats del transvasament d'aigua de l'Ebre, amb tot allò que aquest fet comporta, com són, entre d'altres:

- L'amortització d'una infraestructura de captació i transport d'aigua potable.
- Els costos que suposen l'adequació i el manteniment de les infraestructures que donen cobertura a les necessitats dels regants a les Terres de l'Ebre, com a contrapartida als drets de transvasament.
- Els costos d'explotació de la infraestructura de captació i transport i, en particular, els energètics, per bombejar l'aigua, i del seu finançament.
- El cànon que la Confederación Hidrográfica del Ebro (CHE)

exigeix per la captació de l'aigua del riu Ebre, anomenat cànon Pla Delta. En aquest cas, l'Agència Catalana de l'Aigua ha vingut subvencionant, ni que sigui parcialment, aquest cànon, a fi i efecte d'anul·lar un eventual efecte de doble imposició, derivat de l'existència de dos tributs que graven el mateix fet imposable: Cànon de l'Aigua i cànon Pla Delta.

La situació econòmica de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) i el preu de l'aigua

L'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) es troba en una situació econòmica i financera extraordinàriament negativa.

D'acord amb les xifres de la pròpia ACA, el deute net de l'agència es situava en 1.490 Milions d'euros al tancament de l'exercici 2010, essent 1.388 Milions d'euros el pendent amb entitats financeres i 102 Milions d'euros el deute vençut amb proveïdors i administracions locals.

Complementàriament, el pressupost formulat per l'exercici 2011 es va reduir en un 58,16% sobre les xifres de 2010. Addicionalment, l'evolució de l'exercici 2011 ha palesat l'existència d'un dèficit de 127,86 Milions d'euros.

Tot plegat, ha obligat a reformular el pressupost del 2011 i a formular un pressupost per l'exercici 2012 caracteritzat per :

- La pujada del cànon de l'aigua en un 8,5%, amb efectes gairebé immediats: tercer trimestre de 2011.
- La significativa reducció de les despeses, que afecten al sistema de sanejament en alta, és a dir: a les estacions depuradores d'aigües residuals (EDAR's) i les estacions de bombament d'aigües residuals (EBAR's) entre d'altres equipaments, on els ens locals esdevenen com administracions actuants.
- La persistència d'un notable nivell d'incertesa, provocat per la retallada continua en la definició de les despeses elegibles per conformar el nivell de retribució dels operadors que gestionen les instal·lacions en matèria de sanejament.

- La reducció de les línies de subvenció per apaivagar els efectes derivats de la doble imposició esmentada, com és el cas del cànon Pla Delta, i que el Consorci d'Aigües de Tarragona incorpora a la factura de l'aigua que consumeixen o tenen reservades els municipis i les indústries adherides.
- L'ajornament dels pagaments a proveïdors i administracions locals, la qual cosa fa que el deute vençut en aquests segments, a tancament de 2011, es situï en 230 M d'euros, amb un increment del 128% sobre el tancament de 2010.

En qualsevol cas, cal posar de manifest que l'ACA arrossega un deute financer i comercial molt superior a les seves capacitats de retorn efectiu, i que només amb mesures extraordinàries, pot fer front a les obligacions exclusivament financeres (deute amb entitats de crèdit)

Aquesta actuació de l'ACA està provocant una tensió extraordinària sobre l'equilibri econòmic i financer de la gestió integral del cycle integral de l'aigua a Catalunya, tot afectant d'una forma molt negativa als prin-

cipals actors del sistema: empreses d'abastament, de sanejament i, en qualsevol cas als ens locals: ajuntaments, mancomunitats, consells comarcals, etc.

Aquesta tensió té, com a efecte gairebé immediat, la necessitat d'incrementar els preus dels serveis d'abastament d'aigua potable i de sanejament dels principals operadors del sistema, a fi i efecte de rescabalar una part, ni que sigui marginal, dels recursos necessaris que l'ACA no proporciona, tot afectant significativament als costos que suporta el teixit empresarial.

Val a dir que les activitats productives, bàsicament industrials i comercials, veuen com els elements relacionats amb els conceptes que integren el cycle integral de l'aigua augmenten de forma directa: per l'increment del cànon de l'aigua, i indirecta: creixement del preu de l'aigua i del sanejament, tot motivat per les decisions adoptades per l'ACA i que repercuteixen sobre els actors del sistema, i que se'n deriven directament de la seva situació econòmica i financera.

CONCLUSIÓ

La necessitat de replantejar el model de gestió de l'aigua a Catalunya

Tal i com ja s'ha posat de manifest en aquest informe, el teixit empresarial a Catalunya ha suportat increments del preu de l'aigua per sobre de l'aplicació estricta de l'IPC, en els períodes considerats: indústria (2003 – 2011) del 84,77% i comerç (2005 – 2011) del 23,9%.

Adicionalment, la situació econòmica i financera de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) està esperonant, ja sigui de forma directa o indirecta, el creixement dels preus de l'abastament d'aigua i del sanejament, per la qual cosa cal albirar que la tendència apuntada en el paràgraf anterior no farà si no que accentuar-se en els propers exercicis, on la manca de recursos financers serà una constant.

Per aquesta raó, esdevé necessari replantejar abastament el disseny institucional i els sistemes de finançament dels principals actors que integren el cicle integral de l'aigua a Catalunya, tot adoptant les següents mesures correctores:

- **Alliberar a l'Agència Catalana d'una part rellevant del seu deute financer, essent aquesta assumida directament per la Generalitat de Catalunya, aconseguint culminar un procés de sanejament, tot garantint la viabilitat de l'aquest instrument, adaptant també la capacitat de pagaments als ingressos corrents i a les aportacions de capital efectivament rebudes.**

La premissa que s'assumeix amb l'adopció d'aquesta mesura, és considerar que una part rellevant de les inversions realitzades no se'n deriven de decisions de millora ordinària de la gestió del cicle integral de l'aigua a Catalunya, si no d'aspectes excepcionals, derivats d'accions puntuals i úniques d'adaptació del sistema a estàndards mínimament acceptables.

Per aquesta raó, els recursos esmerçats, pel seu volum i la seva excepcionalitat, haurien d'haver estat finançats pel pressupost general d'inversions de la Generalitat, de Catalunya, però directament no pel pressupost de l'Agència, només dimensionat per fer front a previsions de tipus ordinari.

- **Introduir criteris racionals de planificació en el desplegament de les actuacions en matèria de provisió de noves infraestructures hidràuliques, tot determinant:**

1) Necessitats acurades, en funció d'anàlisis cost – benefici, on es determini la seva idoneïtat i es fixi la seva prioritat.

2) L'estructura de finançament de cadascuna de les actuacions, verificant si han d'ésser assumides directament pel pressupost de l'ACA, requerir de l'aportació extraordinària de la Generalitat o possibilitar la participació privada en la seva execució i explotació.

- Establir mesures per a garantir l'accés a línies de finançament que proporcionin liquiditat: confirming, endós, etc., de les deutes vençudes de l'ACA amb els proveïdors i les administracions locals, mitjançant decisions creïbles per a la comunitat financera: reestructuració del balanç (deute financer) i adequació dels pressupostos. En aquest sentit, també esdevé en absolutament necessari restablir el crèdit i proporcionar normalitat a la dinàmica de pagaments.
- Establir mesures per reduir el impacte del cànon de l'aigua sobre el teixit empresarial. Cal posar de manifest que, pel que fa al cànon de l'aigua que satisfan les economies domèstiques, existeix una fórmula de correcció que va en funció de la mida de les unitats familiars.

Tenint en compte que el cànon de l'aigua és un tribut, és possible i, fins i tot convenient, establir mesures correctores que tinguin en compte la creació d'ocupació, la posada en marxa d'un determinat negoci o l'existència d'una situació econòmica negativa de caràcter puntual.

Amb aquestes mesures és possible dotar de flexibilitat al tribut: cànon de l'aigua, i adaptar-lo a una realitat complexa i canviant, des del punt de vista empresarial.

- **Restablir els sistemes correctors dels supòsits de doble imposició, com és la subvenció que l'ACA lliura al CAT, per anul·lar l'efecte del cànon Pla Delta, percebut per la CHE, i que de no fer-se, penalitza als consumidors d'un determinat àmbit territorial: el Camp de Tarragona.**

Juan Gallardo Rafael Muñoz
Gabinet d'Estudis de Cepta